संयुक्त जनआन्दोलन २०६२/०६३ मा पर्वत जिल्लाका राजनीतिक पार्टीहरुको भूमिका

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संकाय
पृथ्वीनारायण बहुमुखी क्याम्पस, राजनीतिशास्त्र विभागको
स्नातकोत्तर तह द्वितीय वर्षको दसौं पत्रको
प्रयोजनको लागि
प्रस्तुत

शोध–पत्र

शोधार्थी
मोतिप्रसाद पौडेल
रो.नं. : १९/०५८
त्रि.वि. र. नं. : ५८९४५
स्नातकोत्तर तह द्वितीय वर्ष राजनीतिशास्त्र विभाग
पृथ्वीनारायण बहुमुखी क्याम्पस, पोखरा

२०६५

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय,
राजनीति शास्त्र विभाग
पृथ्वीनारायण बहुमुखी क्याम्पस, पोखरा ।

स्वीकृति-पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय अन्तर्गत राजनीतिशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर तहको पाठ्यक्रम अनुरुप द्धितीय वर्षमा दशौं पत्रको प्रयोजनका लागि श्री मोतीप्रसाद पौडेल द्वारा **संयुक्त जनआन्दोलन २०६२/०६३ मा पर्वत जिल्लाका राजनीतिक पार्टीहरुको भूमिका** शीर्षकमा तयार पारिएको शोत्रपत्रलाई स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोध मूल्याङ्कन समिति

क.स.	नाम	पद	हस्ताक्षर
१.	ध्रुव केसी	विभागीय प्रमुख, सह-प्राध्यापक	
२.	भोजराज शर्मा	शोध विशेषज्ञ, उप प्राध्यापक	
३.	लालबहादुर कुँवर	शोध निर्देशक, उप-प्राध्यापक	
४.	प्रेमप्रसाद पौडेल	शोध संयोजक, उप-प्राध्यापक	

मिति २०६५/३/२९

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय,
राजनीति शास्त्र विभाग
पृथ्वीनारायण बहुमुखी क्याम्पस, पोखरा ।

सिफारिस-पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय अन्तर्गत राजनीतिशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर तह राजनीतिशास्त्र रोल्न नं. १९/२०५८ सि.नं. २३२६/०६१ का नियमित विद्यार्थी श्री मोतीप्रसाद पौडेल द्वारा **संयुक्त जनआन्दोलन २०६२/०६३ मा पर्वत जिल्लाका राजनीतिक पार्टीहरुको भूमिका** शीर्षकको शोधपत्र मेरो निर्देशन तथा सुपरिवेक्षणमा तयार पार्नु भएको हो । निकै परिश्रमपूर्वक तयार पारिएको यस शोध कार्यबाट म पूर्ण सन्तुष्ट छु । यस शोधपत्रको आवश्यक मूल्याङ्कनको लागि सिफारिस गर्दछु ।

शोधनिर्देशक
लालबहादुर कुँवर
उप-प्राध्यापक
राजनीतिशास्त्र विभाग
पृथ्वीनारायण बहुमुखी क्याम्पस,
पोखरा

मिति २०६५/३/२०

प्राक्कथन

राजनीतिशास्त्र एक गहन विषय हो । त्रिभूवन विश्वविद्यालयको राजनीतिशास्त्र विषयको विद्यार्थी भै अध्ययन गरेपछि अध्ययनको अन्तमा प्रस्तुत गर्नुपर्ने शोधपत्र विषयमा **'संयुक्त जनआन्दोलन २०६२/२०६३ मा पर्वत जिल्लाका राजनीतिक पार्टीहरुको भूमिका'** शीर्षक मैले रोजे र पृथ्वीनारायण क्याम्पसको राजनीतिशास्त्र विभागले उक्त शीर्षकमा मेरो शोध प्रस्ताव स्वीकृत गऱ्यो । आफ्नो प्रयास धेरै राम्रो भन्नु त अत्युक्ति होला तर मैले इमान्दार किसिमले प्राप्त प्राथमिक र द्वितीय सामाग्रीहरुको अध्ययन विश्लेषण पश्चात यो शोधपत्र तयार पारे । पर्वत जिल्लाका राजनीतिक पार्टीहरुको भूमिका यसमा प्रस्तुत गर्ने जमर्को गरिएको छ ।

राजनीतिक चेतना वृद्धि सँगसँगै आन्दोलन र अभ्यास पनि अघि बढ्दै जान्छ । संयुक्त जनआन्दोलन २०६२/२०६३ पर्वत जिल्लामा कस्तो रुपमा देखियो ? घटनाहरु के - के भए ? नेतृत्व र सहभागिता कस्तो रह्यो ? जस्ता कतिपय विषयहरु राजनीतिशास्त्र अध्ययन गर्ने जिज्ञासुहरुको लागि महत्वपूर्ण विषयहरु हुन् । म यस शोधपत्रको प्रस्तुतकर्ता स्वयं पनि आन्दोलनमा सहभागी भै देखेका कुरादेखी यो महत्वपूर्ण आन्दोलनका सहभागी दलहरु तथा तत् विषयका तथ्य र अभिव्यक्तिहरु मेरो लागि रोचक विषयहरु हुन् , विभिन्न शीर्षकहरुमा सकेसम्म क्रमबद्ध रुपमा मैले चर्चा र विश्लेषण गरी यस शीर्षकको बारेमा एउटा सान्दर्भिक शोध वा जानकारी प्रस्तुत गरेको छु भन्ने मेरो ठहर छ ।

प्रस्तुत शोधपत्र मेरो मात्र प्रयासले पूर्ण हुने थिएन । यो शीर्षकमा मेरो शोध प्रस्ताव स्वीकृत गरिदिने पृथ्वीनारायण क्याम्पसको राजनीतिशास्त्र विभाग एवं विभागाध्यक्षज्यू प्रति म ऋृणी छु । शोध निर्देशक आदरणीय गुरु श्री लाल बहादुर कुँवरबाट मिलेको सल्लाह सुझाव मेरो लागि अविस्मरणीय छ र वहाँप्रति म कृतज्ञ छु । सामाग्री संकलनका सिलसिलामा सहयोग गर्ने गुप्तेश्वर क्याम्पस पर्वतका प्राध्यापक श्री सुभाष पन्त, नेपाली काँग्रेसका केन्द्रीय सदस्य श्री अर्जुन प्र.जोशी, ने.का. जिल्ला सभापति श्री नवराज गुरुङ, ने.क.पा. (एमाले) जिल्ला सचिव श्री विकास लम्साल, ने.क.पा (माओवादी) जिल्ला इन्चार्ज श्री झलकपाणि तिवारी र जनमोर्चा नेपाल पर्वत जिल्ला सचिव श्री कृष्ण बहादुर वि.क. एवं सुन्दर प्रसाद जोशी र बसन्त बहादुर सी.के. ले लगाउनु भएको गुणको मूल्य मैले कहिल्यै भूल्न सक्दिन । आफूले जानेसम्मका

कुराहरु उपलव्ध गराई सहयोग गर्नु हुने मित्र श्री टीकाराम भूषाललाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । प्रश्नावलीहरुको उत्तर र अन्तर्वार्तामार्फत सहयोग गर्ने मित्रहरु श्री तेजेन्द्र पौडेल, इन्द्रकान्त भुषाल, राजु पौडेल, भक्त कुँवर, ओमप्रसाद उपाध्याय, भोलानाथ पौडेल, नेत्र पराजुली, भवानीराज तिवारी र दुर्गा शर्मालाई पनि हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । अन्तमा कम्प्यूटर टाइप गर्ने न्यू हिमालयन कम्प्यूटर इन्स्टिट्च्यूट कुश्माका श्री किशोर सापकोटा एवं न्यू मनकामना कम्प्यूटर सेन्टर कुश्मा पर्वतका श्री राजु पौडेललाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

(मोति प्रसाद पौडेल)
शोधपत्र प्रस्तुतकर्ता
राजनीतिशास्त्र विभाग
स्नातकोत्तर तह, पृथ्वीनारायण क्याम्पस,
पोखरा

२०६५।३।१८

विषय सूचि

		पृष्ठ
सिफारिस पत्र		क
स्वीकृति पत्र		ख
प्राक्कथन		ग-घ
परिच्छेद - एक : शोधपत्रको परिचय		**१-८**
१.१	शोधपत्रको शीर्षक	१
१२	परिचय	१
१.३	शोध प्रयोजन	२
१.४	समस्या कथन	२
१.५	शोधको उद्देश्य	२
१.६	पूर्वकार्यको समीक्षा	३
१.७	शोधको औचित्य, महत्व र उपयोगिता	७
१.८	शोधको सिमाङ्कन	७
१.९	सामाग्री संकलन विधि	८
१.१०	शोध विधि	८
परिच्छेद - दुई : संयुक्त जनआन्दोलन २०६२/०६३		**९-४९**
२.१	पृष्ठभूमि	९
२.२	आन्दोलनको तयारी	१६
२.३	आन्दोलन संचालन	१७
२.४	आन्दोलनको व्यापकता र समर्थन	२४
२.५	लक्ष्य तथा उपलब्धिहरु	४७
परिच्छेद - तीन		
पर्वत जिल्लामा संयुक्त जनआन्दोलन २०६२/०६३		**५०-९०**
३.१	पर्वत जिल्लाको परिचय	५०
३.२	पर्वत जिल्लामा राजनीतिक चेतना	५१

३.३	संयुक्त जनआन्दोलनको अवधारणा	७१
३.४	संयुक्त जनआन्दोलनमा पर्वत जिल्लामा घटेका घटनाहरु	७४
३.५	जनसहभागिता तथा आन्दोलनको व्यापकता र असर	७७
३.६	आन्दोलनको उत्कर्षता	८२

परिच्छेद - चार : संयुक्त जनआन्दोलन २०६२/०६३ मा पर्वत जिल्लाका राजनीतिक पार्टीहरुको भूमिका **९१-१२२**

४.१	पर्वत जिल्लामा कार्यरत राजनीतिक पार्टीहरुको सामान्य परिचय	९१
४.२	जनआन्दोलनमा जाने निर्णय र तयारी	१०४
४.३	आन्दोलन संचालन	१०६
४.४	नेतृत्व र सहभागिता	११५
४.५	सवल र दुर्वल पक्ष	११९

परिच्छेद - पाँच : उपसंहार **१२३-१२६**

५.१	निष्कर्ष	१२३
५.२	सुझावहरु	१२५

सन्दर्भ-ग्रन्थ सूची

अनुसूचीहरु